

PRADINIO DAILĖS FORMALŪJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pradinio dailės formalųjų švietimą papildančio ugdymo programos (toliau – Programa) paskirtis – padėti mokykloms pasirengti mokyklos lygmens programą ir užtikrinti formalųjų švietimą papildančio ugdymo kokybę.
2. Programos trukmė – 3 metai.
3. Įgyvendinant Programą, mokomasi grupėje.
4. Programai įgyvendinti rekomenduojama mokymosi aplinka ir mokymosi priemonės:
 - 4.1. dailės dalykams pritaikytos klasės su molbertais, stovais, stalais, specialiu apšvietimu ir įranga;
 - 4.2. kompiuterinė, demonstracinė įranga;
 - 4.3. vaizdinė, informacinė ir metodinė medžiaga bei priemonės;
 - 4.4. mokinių darbams eksponuoti pritaikytos erdvės su ekspozicine įranga.
5. Baigusiems programą mokiniams rekomenduojama dailės ugdymą tęsti, renkantis pagrindinio dailės formalųjų švietimą papildančio ugdymo programą, specializuoto ugdymo krypties dailės programą (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės ugdymu programa), ar dailės neformaliojo vaikų švietimo programą.

II SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR STRUKTŪRA

7. Programos tikslas – padėti mokiniams įgyti, nuosekliai ir sistemingai ugdyti dailės srities meninius gebėjimus, individualumą, kultūrinį sąmoningumą, estetinę nuovoką, tenkinti dailės pažinimo ir raiškos poreikius.
8. Programos uždaviniai:
 - 8.1. atskleisti ir plėtoti mokinių kūrybinius ir meninės raiškos gebėjimus, puoselėti vaikų kūrybos spontaniškumą ir individualumą;
 - 8.2. sudaryti mokiniams galimybę rinktis savo poreikius, gebėjimus atitinkančias dailės ugdymo formas;
 - 8.3. suteikti galimybę mokiniams plėsti vaizduojamąją patirtį, ją panaudoti savo išgyvenimų ar idėjų vaizdavimui;
 - 8.4. padėti išmokti naudotis pagrindinėmis dailės raiškos meninėmis bei techninėmis priemonėmis, domėtis savo krašto ir pasaulio kultūra, ugdyti supančio pasaulio įvairovės suvokimą.
9. Programą sudaro dailės pažinimo ir raiškos dalykas.

III SKYRIUS DAILĖS PAŽINIMAS IR RAIŠKA

10. Dailės pažinimo ir raiškos paskirtis – suteikti dailės suvokimo pradmenis ir formuoti pradinis dailės raiškos įgūdžius.
11. Dailės pažinimo ir raiškos tikslas – ugdyti gebėjimus dailės priemonėmis perteikti regimąjį bei vaizduotės pasaulį, įgyti kūrybos proceso suvokimo pradmenis.
12. Dailės pažinimo ir raiškos uždaviniai:
 - 12.1. ugdyti pradinis grafinės, spalvinės, erdvinės raiškos įgūdžius;

12.2. formuoti pradinius įgūdžius, dirbant su skirtingomis medžiagomis bei priemonėmis, supažindinti su įvairiomis technikomis;

12.3. ugdyti dailės kūrinio ar reiškinių suvokimo pradmenis, formuojant aplinkos stebėjimo, analizavimo įgūdžius, skatinti juos pritaikyti, įgyvendinant savo kūrybinius sumanymus.

13. Dailės pažinimo ir raiškos veiklos sritys:

13.1. spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška;

13.2. dailės pažinimas ir reflektavimas.

14. Dailės pažinimo ir raiškos mokymas:

14.1. valandos dailės pažinimo ir raiškos veiklos sritims skiriamos mokyklos nuožiūra. Atsižvelgiant į mokyklos ugdymo bazę, tradicijas, ugdymo poreikius bei aktualijas, veiklos sritys gali būti integruojamos;

14.2. užsiėmimai gali būti organizuojami gamtoje, muziejuose, galerijose ir kt.;

14.3. derinami informaciniai ir kūrybiniai metodai;

14.4. ugdymas individualizuojamas, lanksčiai pritaikant užduotis, laiduojant mokinio gebėjimų plėtotę bei poreikius, ugdomas pastabumas, nestandartiškas kūrybinis mąstymas, skatinama stebėti aplinkinį pasaulį, gamtos reiškinius, dailės kūrinius.

15. Dailės pažinimo ir raiškos dalyko mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis - spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška	
Nuostata – įsitraukti į kūrybos procesą. Vizualizuoti savo idėjas piešiant, tapant ar lipdant. Išbandyti skirtingas medžiagas ir technikas. Pasitikėti savo meniniais gebėjimais ir drąsiai kurti. Domėtis savo krašto kultūra	
Esminis gebėjimas: kelti ir įgyvendinti vizualias idėjas, išbandant grafines, spalvines, erdvines raiškos priemones bei technikas	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti sumanymus, vizualias idėjas ar vaizduoti pasirinktus motyvus, komponuojant plokštumoje ar erdvėje.	1.1.1. Kelti ir vystyti vizualius sumanymus; 1.1.2. pasirinkti vaizdavimo motyvus; 1.1.3. stebėti ir analizuoti supančią aplinką; 1.1.4. semtis vizualių idėjų stebint tautodailės ir profesionaliojo meno kūrinius; 1.1.5. komponuoti erdvines formas, motyvus ar atskirus elementus apibrėžtoje plokštumoje.
1.2. Naudotis elementariomis spalvinės, grafinės ir erdvinės raiškos techninėmis priemonėmis, įgyvendinti sumanymus, naudojant nesudėtingas technikas.	1.2.1. Atpažinti ir skirti elementarias piešimo bei grafikos priemones bei medžiagas, žinoti tradicinius jų naudojimo būdus, išbandyti nesudėtingas technikas; 1.2.2. skirti tradicines tapybines priemones bei dažus, žinoti pagrindines jų savybes, išbandyti nesudėtingas technikas; 1.2.3. skirti pagrindines skulptūros priemones ir medžiagas, žinoti elementarius lipdybos ir konstravimo būdus, išbandyti nesudėtingas technikas.
1.3. Kuriant naudoti pagrindinius meninius raiškos elementus ir priemones.	1.3.1. Išgauti įvairių atspalvių maišant pagrindines, papildomas, chromatines bei achromatines spalvas. Pasirinkti spalvų derinius; 1.3.2. naudoti įvairias linijas, dėmes, formas, išgauti skirtingų tonų, tekstūrų; 1.3.1. lipdyti, konstruoti ir jungti įvairias erdvines formas, bendrais bruožais perteikiant jų charakterį bei paviršių faktūras.
2. Veiklos sritis - dailės pažinimas	
Esminis gebėjimas – įsivertinti dailės, kultūros paminklus bei reiškinius, taikyti dailės pažinimo įgūdžius praktinėje veikloje ir gyvenime	

Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Susieti kūrinio nuotaiką su dailės raiškos priemonėmis.	2.1.1. Atpažinti pagrindines dailės rūšis, žanrus ir kai kurias technikas; 2.1.2. vartojant elementarias dailės sąvokas apibūdinti kūrinio keliamą nuotaiką, pagrindines priemones.
2.2. Išvelgti tautodailėje, meniniame palikime ir šiuolaikiniame mene raiškos priemonių kaitą.	2.2.1. Savais žodžiais apibūdinti pastebimus meninės raiškos skirtumus įvairiose epochose ir kultūrose.
2.3. Stebėti ir vertinti savo, kitų kūrybą bei pasiekimus parodose, meninėse akcijose, projektuose.	2.3.1. Apibūdinti pasirinktus darbus, pagrįsti savo nuomonę.

16. Rekomenduojama dailės pažinimo ir raiškos turinio apimtis:

16.1. Spalvinė, grafinė ir erdvinė raiška:

16.1.1. Komponavimas plokštumoje, erdvinės formos kūrimas, formų komponavimas tarpusavyje; teminės kompozicijos, natūrmortas, peizažas, portretas, abstrakti, siužetinė kompozicija. Nesudėtingi funkcionalūs objektai. Natūra ir meninis vaizdas. Esminių natūros bruožų perteikimas. Kūrinio idėja, perteikiama nuotaika. Kūrybinės interpretacijos, remiantis natūra, tautodaile, profesionaliuoju menu;

16.1.1.2. Tapymas guašu, akvarele. Piešimas pieštuku, tušu, kreidelėmis, pastele, anglimi, sangina ir kt. Lipdyba, erdvinių formų kūrimas lankstant, konstravimas iš įvairių medžiagų, papjė mašė. Karpymas, lankstymas, aplikacija, koliažas, grotazas, atspaudai, nesudėtingos grafikos technikos, įvairios mišrios bei eksperimentinės technikos ir kt.

16.1.1.3. Pagrindinių, papildomų chromatinių ir achromatinių spalvų maišymas, atspalviai, šiltos – šaltos, šviesios – tamsios spalvos, nuotaikos kūrimas spalvomis. Taškas, linija, dėmė, tonas, štrichas, tekstūra. Geometrinės ir gamtinės formos, paviršiaus charakteris, faktūra, reljefas, įspaudai. Ritmas, statika – dinamika, simetrija – asimetrija.

16.2. Dailės pažinimas. Menas mūsų aplinkoje. Dailės terminai. Dailės rūšys ir žanrai. Plastinės kalbos elementai. Meno epochos: senosios civilizacijos, didieji meno stiliai, modernus ir postmodernus menas. Etnokultūra: kalendorinės šventės, papročiai, pasakos, simboliai. Tautodailė: formos, medžiagos, dekoras, ornamentas, spalvos. Dailės kūrinio analizės pradmenys.
